

HJÄRNMKRAFT

Medlemstidning för Hjärnskaedeförbundet Hjärnkraft nr 1 • 2011

*Tema
arbete*

Nu öppnar Wintergreen Rehabilitering Center i Värmland för dig med krav på en kvalificerad rehabilitering

Vi erbjuder en kvalificerad och effektiv medicinsk rehabilitering genom en bredd i kompetens, erfarenhet och utförande. Vi arbetar med hög etik och sätter dina behov i centrum. Vi tar emot gäster med de flesta olika neurologiska diagnoser. De terapiformer som erbjuds på centret idag är bobath-, dans- och musikerapi parallellt med de traditionella behandlingsmetoderna. Träningslokaler med taklift för sjukgymnastik och arbetsterapi ligger centralt i entréplanet. Vi har ett stort utbud och variation av träningsredskap för att tillfredsställa många olika behov och intressen.

På Wintergreen kommer Du att få träffa ett kompetent team med mångårig erfarenhet inom neurologi. Teamet består av neurologöverläkare, sjukgymnast, arbetsterapeut, sjuksköterska, psykolog, beteendevetare, kurator, dansterapeut samt logoped vid behov. En rehabiliteringsplan upprättas i samråd med Dig i början av vistelsen för att kunna tillmötesgå just Dina behov, vilket är viktigt för oss.

Centret är bemannat dygnet runt med omvårdnadspersonal. På Wintergreen finns 30 platser idag, TV och trådlöst internet finns installerat i alla rum. På centrets spa-inspirerade badrum finns taklift, bubbelbad och ångbad.

All mat lagar vi givetvis själva och utgår i första hand från ekologiska och närproducerade varor. Du vaknar dagligen med en doft av nybakat lantbröd och en omfattande frukostbuffé.

Wintergreen har avtal bland annat med Stockholm Läns Landsting sedan 3:e maj 2010 och dialog pågår med flera landsting och kommuner landet runt.

Vi ser fram emot att hälsa Dig varmt välkommen till Wintergreen, en naturmässigt skön och avstressande "oas" mitt i den vackra värmländska landsbygden.

**För mer information om en vistelse på Wintergreen besök gärna vår hemsida
www.wintergreen.se eller kontakta oss på telefon 0590-41 888**

Wintergreen Rehabilitering Center • Kyrkovägen 13 • 680 90 Nykroppa
0590-41 888 • info@wintergreen.se • www.wintergreen.se

Höjdpunkter ur innehållet;

Att hålla näsan över vattnet, s 7

Emeliy Olsson blev misshandlad och drabbades av en hjärnskada samt en nervskada. Läs om hennes kamp mot verkligheten.

UNIK Försäkring, s 12

Genom samarbete med FUB har Hjärnkraft hittat ett sätt för människor med förvärvad hjärnskada att försäkra sig på ett bra sätt.

Bristen på kunskap är en del av problemet, s 10

Ofta är det arbetsgivaren som söker stöd för anställda med arbetsskada. Louise Askerås, arbetspsykolog, berättar mer.

Marieanne Nordström, s 4

En pionjär har gått ur tiden.
Vi minns Marieanne Nordström.

Vi fungerar som deltagarnas externa minne, s 18

Mark Swallow har lång erfarenhet av att leva med en hjärnskada. På dagverksamheten Hjärnvägen får han träffa andra i samma situation, och dessutom få hjälp på traven med till exempel minnet.

Hjärnkraft – Nr 1 mars 2011**Ansvarig utgivare**

Meta Wiborgh

Redaktör

Malinka Persson

Redaktionskommitté

Meta Wiborgh
 Marie-Jeanette Bergvall
 Pia Delin Stadig
 Wellamo Ericson
 Malinka Persson

Grafisk form & layout

Malinka Persson

Omslagsbild

Malinka Persson

Adress

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft
 Nybohovsgränd 12, 1 tr
 117 63 Stockholm

Telefon: 08-447 45 30

E-post: info@hjärnkraft.nu

Hemsida: www.hjärnkraft.nu

Tidningen utkommer

med 4 nummer per år

Prenumerationspris

220 kronor per år

Medlemsavgift:

Enskild 200 kronor/år
 Familj (på samma adress)
 280 kronor/år
 Postgiro: 10 59-5

Hjärnskadefonden,
 SFI-kontrollerat 90-konto
 för insamling:
 PG 90 05 07-5

Tryck

GL-tryck, Kristianstad 2011

ISSN 1651-5714

Kopiera gärna artiklar och citera ur tidningen,
 men ange alltid källa.

Ordföranden har ordet

Kära vänner!

Tänk att det till sist blev en dag när termometern sökte sig upp mot noll-strecket. Här i Norrbotten har vi haft minusgrader (och för det mesta många sådana) ända sedan 1 november 2010, dvs. i stort sett i fyra månader. Och så denna helg; takdropp, vilken härlig känsla!

Sedan sist har det (som vanligt i vår förening) hänt en hel del. Det som kommer först i mina tankar är att vår strålande styrelsemedlem och mångåriga medlem i Hjärnkraft Marieanne Nordström efter en kort tids sjukdom har gått bort. Det känns svårt att förstå och hon lämnar ett stort tomrum. Vi får tänka på henne och låta hennes ljus sprida kraft i vårt fortsatta arbete.

För det är mycket som ska göras. Hjärnkraft är ju egentligen ett ganska litet förbund, så det är viktigt att vi samverkar och samarbetar med andra, både inom handikapprörelsen och utanför. Vi har många sådana kontakter och de leder till spännande utveckling. Jag tänker då bland annat på det material som tagits fram av Christina Eklund, "Att se sina framsteg, efter förvärvad hjärnskada" som presenteras i detta nummer av tidningen. Ett viktigt gemensamt arbete inom handikappförbunden är också den arbetsgrupp som försöker utforma ett gemensamt förslag angående det framtida statsbidragssystemet, ett ersättningssystem som idag allt mer ekonomiskt urholkas.

Har ni hört talas om den socioekonomiska analysen som vi har på gång, som är ett fortsättningsspår på Akta Huvudet? Det görs en analys både ur offrets och ur förövarens perspektiv. Detta kommer bli mycket spännande att få ta del av. Till hösten räknar vi med att kunna presentera rapporten.

Vi ser framåt; både mot mera takdropp och mot mera offensivt arbete.

Glad Vår!
 Meta Wiborgh
 ordförande

meta.wiborgh@telia.com

Ett första intryck

- tankar och funderingar från er nya informatör

Nu har jag jobbat här på Hjärnskadeförbundet i ungefär en och en halv månad. På den tiden har jag fått en rad insikter. Den främsta insikten som väckts till liv under den senaste veckan när jag jobbat intensivt med tidningen, är hur otäckt det är med frånvaron av kunskap. Under samtalet med Louise Askerås, samt när jag träffade Emeliy Olsson, fick jag känslan av att det bland de myndigheter och människor som borde veta, finns för många med brist på kunskap. Jag tycker att det är så självklart att det borde finnas åtminstone en handläggare på till exempel Försäkringskassan (och då menar jag på varje kontor) som har fördjupad kunskap om funktionsnedsättningar av olika slag, och som känner till regelsystemen och hur man enklast går tillväga. Så är uppenbarligen inte fallet, och därför tycker jag att Hjärnkraft tillsammans med andra handikappförbund, har en viktig uppgift i detta. Om det ska ske genom aktiv lobbyverksamhet, eller genom projektarbete, vet jag inte. Men något behöver göras, det ser jag tydligt efter min korta tid på förbundet.

Ett annat problem jag tycker mig se är hur det verkar vara så väldigt svårt att hitta information om alla de olika stödformer som finns. Är det så att den ena inte vill berätta något om den andra, av rädsla att förlora en potentiell klient? Eller känner man inte till varandra? Oavsett hur det är, så är en

lösning på problemet att inrätta en tjänst i varje län/region, som hjärnskadekoordinator eller samordnare. Jag tänker mig att personen som har tjänsten ska ha hjärnkoll på allt som har med hjärnskador i länet/regionen att göra, och lätt kan

ge tips och råd till skadade och deras närstående, om vilka vägar som finns att gå. Jag inbillar mig att det som krävs för att få en väl fungerande kedja efter en skada, är fungerande kommunikation, men framför allt att man samlar all kunskap på ett ställe. Det är inte rimligt att kräva att en person med förvärdad hjärnskada eller en närstående, ska sätta sig och leta efter den information som finns – någonstans därute. Det är ett heltidsjobb att sätta sig in i vilka lösningar som finns

på olika problem, vart man kan vända sig, vem som ger vilken hjälp och vilket stöd, hur man söker sig hit eller dit – ja, du känner säkert igen dig i det jag skriver.

Jag får känslan av att många av de problem som uppstår i samband med en hjärnskada, är så mycket större än de behöver vara. En hjärnskada är inte slutet på livet. Däremot kan sättet man bemöts på och de sociala svårigheter man ställs inför, göra att det känns som om livet tagit slut. Kan man då förändra bemötandet så tror jag att åtminstone en del av problemet är löst.

Malinka Persson
informatör

Vi minns

Marieanne Nordström

Text: Marie-Jeanette Bergvall, Foto: Ann Turlock

Förbundsstyrelsens ledamot Marieanne Nordström är död. Hon avled den 17 februari efter kort tids sjukdom. Marieanne är en av pionjärerna inom Hjärnkraft. Hennes son skadades 1988 och redan samma år tog hon kontakt med Hjärnkraft. Hon var med om att bilda länsföreningen i Malmöhuslän och blev dess första ordförande.

I februari 1989 valdes Marieanne in i Riksföreningens styrelse. Hon avgick ur styrelsen 1994, men fortsatte i valberedningen och som medarbetare för det Informationsblad som denna tidning kallades på den tiden. I valberedningen satt hon till 1999.

Till valberedningen återkom Marieanne 2006, två år senare valdes hon till vice ordförande vid förbundets stämma i Hanninge. Vid stämman i Sollentuna 2010 avgick hon som vice ordförande, men var kvar i styrelsen.

Ett stort internationellt engagemang

Marieanne har hela tiden haft ett stort internationellt engagemang. Hon var med på den första Internationella hjärnska-dekonferensen i Oxford i april 1993, där man diskuterade hur man kan förbättra livsvillkoren för personer med förvärvat hjärnskada. I tidningen från 1995 framgår att representeranter från Skåne deltagit i den internationella konferensen i Köpenhamn 1995. Vi har också hittat bilder i arkiven på Marieanne från den tredje internationella konferensen i Sevilla 1998.

När Marieanne kom tillbaka till förbundsstyrelsen återupptog Hjärnkraft sitt internationella engagemang. Marieanne blev vår representant i BIF, Brain Injured and Families. På den korta tid hon var med, fyra styrelsemöten, hann hon göra stort avtryck. Till förbundet har vi fått flera kondoleanser från de europeiska länderna som beskriver henne som "a very special lady".

Vi är många i Hjärnkraft som haft förmånen att lära känna Marieanne Nordström. Hon har, med ett kortare avbrott, varit aktiv i Hjärnkraft under hela den tid organisationen funnits, både lokalt i Skåne och på riksplanet.

Det är en stor förlust för Hjärnkraft att mista en så kunnig och engagerad person som Marieanne. Vid sidan av de internationella frågorna var hon mycket engagerad i arbetet

med Hjärnkrafts framtid. Många minns hur hon höll i arbetet med grupparbeten vid vår senaste förbundsstämma. Marieanne var inte bara kunnig och engagerad, hennes varma och positiva inställning gjorde att hon kom att betyda så mycket mer. Men framför allt skänker vi våra varma tankar till hennes familj.

Landet runt

Borås-Sjuhärad

Lördagen den 15 januari hade Hjärnskaedeförbundet Hjärnkraft Borås-Sjuhärads lokalavdelning sin traditionsenliga grötfest i NBV:s lokal Lönner.

Vi var ett 50-tal personer församlade och åt gröt med skinksmörgås och därefter kaffe med hembakad kaka. För underhållningen stod Linda och Frazze och även allsång och lite spontandans förekom i slutet av festen. Det såldes flera lotterier där skänkta priser från både företag och medlemmar lottades ut.

Stämningen var hög och det kändes som en fin avslutning på julen som gått.

Stockholm

Stockholms länsförening hade julavslutning den 15 december på vår Öppna verksamhet, med lussebullar, kakor o dryck.

Ute var det kallt, kyligt och en himla massa snö. Men inomhus hade vi det varmt och gemytligt.

Alla fick vi oss ett gott skratt åt varandra när tomteluvor och strutar åkte på.

En trevlig eftermiddag!

Vill du berätta något om din lokalförening?

Skicka ett mail till malinka@hjarnkraft.nu med text och eventuella bilder. Bilderna måste vara högupplösta för att fungera i tryck.

NY PÅ KANSLIET

Malinka Persson

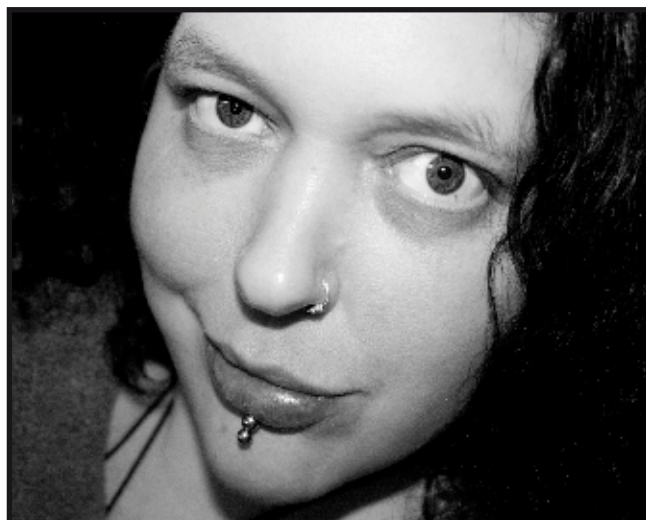
informatör

För ungefär tre och ett halvt år sen var min bästa och närmsta väninna med om en bilolycka. Olyckan i sig krossade nästan varje ben hon har i kroppen, och under en operation brast två blodkärl i halsen, vilket gjorde att hon fick syrebrist i hjärnan. Idag har hon en förlamning i nästan hela kroppen, och till det en omfattande och bestående hjärnskada. Det fascinerande med henne är att trots att ganska stora delar av hennes hjärna är döda – bland annat den del som påverkar talet – så har hon idag ett tal, om än påverkat och inte lika flytande som innan. Men ändå – tänk vad hjärnan kan göra, helt av sig själv!

Alla vi som har med Hjärnkraft att göra, vare sig vi är skadade, anhöriga, anställda inom förbundet, vet att en hjärnskada påverkar livet oerhört. Därför känns det bra för mig, som utöver min väninna, också är uppväxt i en familj där mina föräldrar och flera av mina syskon har arbetat med människor med olika behov, kan utöva mitt yrke i en situation som denna.

Utöver min yrkesroll är jag en rätt vanlig tjej bosatt i Västerås, där jag delar möbler med två katter och två hundar. Jag har ett stort intresse för djur, och kan inte tänka mig att vara utan. De förstår så mycket och ger så mycket av sig själva. Vi människor har mycket att lära av deras sätt att se och hantera sin värld.

Att se världen är något som är väldigt viktigt för mig. Jag är utbildad fotograf och konstvetare, och bland det bästa jag vet, är att betrakta det jag ser omkring mig och försöka göra det ur olika synvinklar. Tidigare i mitt yrkesliv har jag jobbat som porträtt- och bröllopsfotograf, och har producerat utställningar med konstfotografi i Västerås och Sala. Jag har också fotograferat och skrivit artiklar för en nättidning som producerats

av en ideell förening för, av och med yrkesverksamma kulturutövare i Västmanland. Där har jag också varit ordförande under några år, vilket varit otroligt roligt men också slitsamt.

Jag hoppas att ni kommer att uppskatta det jag kommer att göra för Hjärnkraft. Har du idéer, tankar och funderingar omkring tidningens innehåll, eller om du bara vill säga hej – hör gärna av dig. Har du en historia att berätta, kontakta mig så kanske vi kan ta med den i något av kommande nummer i tidningen.

På återseende!

Malinka Persson
informatör/redaktör

Kontakt:
Tel: 0762 38 07 18
(tillfälligt nummer)
E.post: malinka@hjernkraft.nu

Att hålla näsan över vattenytan

Det syns inte utanpå. Att Emeliy Olsson har en hjärnskada och nervskador. Hon ser ut precis som vem som helst. Möjligen ser hon lite tröttare ut än andra. Linjerna i pannan är djupt etsade på grund av konstant spända muskler. Hon tror inte på mig när jag säger att hon är jättevacker på fotografierna jag tagit av henne. För henne förändrades livet drastiskt i maj 2007, när hon utsattes för en misshandel så svår att hon nästan dog. I två dygn låg hon i sin lägenhet tills hon upptäcktes av sin tonårige son. Den misshandeln gav henne ett stort ärr i pannan som hon numer döljer med en längre snedlugg, samt ett stort ärr på ena vaden. De enda fysiska bevisen på de skador som förändrat hennes liv. Emeliy har en lättare hjärnskada och utöver det även en nervskada som ger henne kronisk värk. Värken medicineras med stora doser morfin.

– För en frisk människa går morfinet direkt upp i huvudet. På mig som har väldigt ont, går morfinet rakt på värken och säger till hjärnan att kroppen inte har ont längre, så jag har aldrig upplevt det där morfinruset, säger Emeliy och skrattar.

Det är en sak som jag reflekterar över flera gånger under vårt samtal. Hon skrattar ofta. Det är härligt att se en människa som gått igenom så mycket, ändå ha kvar förmågan att skratta.

För Emeliy har hjärnskadan och nervskadan inneburit stora förändringar i livet. Från att ha varit egen företagare inom bröllopsbranschen, blev hon utförsäkrad och tvingad att söka sig till socialen för att få försörjningsstöd när Försäkringskassan försäkrade ut henne. Redan i mötet med Försäkringskassan upplever hon ett tufft bemötande.

– Jag förstod aldrig vad de höll på med. De sade att mina läkarintyg inte gällde, men jag fick inte jobba heller. Jag kände mig överkörd och tror inte att de hade någon kunskap om min situation, säger Emeliy. Ungefär samma sak har hon stött på i sina kontakter med handläggarna på socialkontor Ekonomi i Västerås.

– Det finns en oerhörd okunskap hos handläggarna, och de jobbar efter gamla rutiner som inte motsvarar dagens verklighet, fortsätter hon. Vi pratar en stund om identitet och fördomar om vilka som söker hjälp hos socialen.

– Jag tror inte de är vana vid människor som mig. Jag är

högutbildad, har varit egen företagare i många år, och jag är dessutom van att säga ifrån när jag blir felbehandlad, säger hon med ett leende.

Kanske hade Emeliy kunnat få sina diagnoser tidigare om sjukvården fungerat bättre i Västerås. Läkarna på lasarettet trodde att den kroniska värken berodde på cellminne, och ville inte lyssna på henne när hon berättade hur det kändes. Trots det fick hon slutligen en remiss till Akademiska i Uppsala, och hon är fortfarande förvånad när hon tänker på bemötandet hon fick där.

– Där lyssnade de på mig. De satte sig in i min situation, var öppna för olika saker, men framför allt hade de kunskapen.

Kunskap om hur det är att vara sjuk möttes hon av på Arbetsförmedlingen. Efter ett antal krav från socialen, och en ovilja att förstå läkarintyg på läkarintyg, bestämde sig Emeliy att för första gången i sitt liv skriva in sig på Arbetsförmedlingen. Jag följde med henne som observatör, och vi gick båda därifrån med höjda ögonbryn. Handläggaren vi träffade hade själv varit utbränd, och kunde därför förstå känslan av att inte klara av det man är van att klara av, samt tröttheten som Emeliy upplever. Emeliy hade naturligtvis många frågor, och jag tycker själv att det vore spännande att följa upp det här. I sin rehabilitering har hon kontakt med ett neuroteam, där det bland annat ingår en arbetspsykolog, sjukgymnast, neuropsykolog och neurolog, men jag tror att vi båda är nyfikna på hur kontakten med Arbetsförmedlingens rehabiliteringsteam ser ut. Kanske får jag veta det framöver.

Jag frågar vad som är jobbigast med den här situationen. Emeliy tittar ut genom fönstret där vi sitter, men ser något helt annat medan hon funderar.

– Det jobbigaste är nog stressen. Allt som socialen vill att jag ska göra, allt strul med pengar, att försöka hitta till-

baka till mig själv samtidigt som det pågår saker utom min kontroll. Att försöka vara så tillmötesgående som möjligt mot socialens krav, samtidigt som jag efter ett möte där kan vara utslagen i två veckor efteråt. Det värsta är nog inte skadorna i sig, utan sättet jag blir bemött på. Jag har inte ens berättat för alla mina vänner, vad som har hänt. De tror att jag har flyttat, eftersom de inte sett till mig på så länge. Men jag orkar inte på samma sätt som förr.

Text och foto: Malinka Persson

ANNONS

Arbetsinriktad daglig verksamhet för personer med förvärvade hjärnskador.

För mer information ring 08-580 813 40 eller läs på www.misa.se

Bristen på kunskap är en del av problemet!

Text och foto: Malinka Persson

Louise Askerås jobbar som konsult och har lång erfarenhet som arbetspsykolog. Bland annat erbjuder hon stöd för människor med förvärvad hjärnskada. Till skillnad mot vad jag trodde, så är det ofta arbetsgivaren eller företagshälsovården som kontaktar henne när det börjar märkas att något inte är som vanligt på en arbetsplats. Det kan visa sig på olika sätt. Till exempel kan arbetskamraterna eller en chef se att en medarbetare inte fungerar som vanligt, och kontakten med Louise sker ur ett bekymrat perspektiv där man är orolig för personen det gäller. Det kan också vara så att arbetskamraterna blir irriterade på en person därför att den inte klarar av att prestera på samma sätt som tidigare. I det här läget har personen med en hjärnskada ofta hamnat i en stressrelaterad problematik, vilket gör att det blir ännu svårare att komma ikapp på jobbet. Problemen som kan uppstå på arbetsplatsen varierar, men för många handlar det om minnessvårigheter och svårigheter att koncentrera sig, eller humörsvägningar.

– Det är ofta en längre process där det först handlar om en smekmånad tillbaka på jobbet. Alla är glada att man är tillbaka, och man får höra att man ska ta det lugnt och ta tid på sig. Men när tiden går och man inte klarar av att lära sig nya arbetsuppgifter eller utföra sina gamla arbetsuppgifter på samma sätt, så kommer den egna stressen tillsammans med omgivningens kommentarer, säger Louise.

Det finns flera metoder som används när Louise går ut på en arbetsplats för att hitta sätt att stödja en person med hjärnskador, oavsett om man känner till skadorna eller inte. Till exempel kan man göra en resursinventering, där man går igenom en persons styrkor och svagheter för att därifrån hitta ett sätt att gå vidare. Beroende på behov kan det därefter handla om vägledning för både arbetsgivare och anställd, hjälp med stresshantering, coachning med mera. Det är sedan upp till arbetsgivaren att bestämma hur långt man går med att anpassa förutsättningarna för den anställda, till exempel genom förändrade arbetsuppgifter, minskad arbetstid eller något annat. I det här läget kopplas även

Försäkringskassan och företagshälsovården in.

Det som lyser igenom när Louise berättar är en stor empati för de drabbade. Samtalet hamnar snabbt i ett sidospår, där vi börjar diskutera bristen på kunskap hos bland annat Försäkringskassan och pressen på Arbetsförmedlingen. Det är något som orsakar problem hos många, eftersom en hjärnskada inte är synlig på samma sätt som en fysisk funktionsnedsättning. Vi kommer in på hur begreppet arbete har förändrats genom tiderna; förr var ett arbete väldigt fysiskt, och det spelade kanske inte så stor roll hur man fungerade i grupp, om man hade lite dåligt minne eller svårt att koncentrera sig. Huvudsaken var att man kunde använda sin fysiska styrka. Idag ser många arbeten väldigt annorlunda ut, och det är mer personlig prägel och personlig kunskap som används på en arbetsplats. Louise berättar att man, när man har en hjärnskada, kan ha svårt att tillämpa detta, vilket i långa loppet blir ett osynligt handikapp som kan vara svårt att förstå. Jag märker på henne hur upprörd hon blir när hon pratar om hur lagarna ser ut idag, och hur handläggarna på olika myndigheter hanterar dem.

– Det som behövs på myndigheterna och de instanser som möter människor med hjärnskador, är kunskap. Jag har varit på Försäkringskassan och berättat om hur en hjärnskada påverkar, och har mötts av stor nyfikenhet och uppskattning över att få ökad förståelse och kunskap. Så viljan finns, men kunskapen saknas.

Så här ska det gå till;

Vid sjukdom

Sjukpenning på normalnivå får man i högst 364 dagar under en period på 450 dagar (cirka 15 månader). Det kallas ramtid och är till för att man inte ska kunna överskida de 364 dagarna genom att tillfälligt friskskriva sig och sedan begära sjukpenning igen. Under denna tid får man 80 % av den sjukpenninggrundande inkomsten upp till 321 000 kronor. (26 750 kronor / månad). Inkomst därutöver ersätts inte av sjukpenningen.

Man kan ansöka om att få sjukpenning på fortsättningsnivå i högst 550 dagar. Då är ersättningsnivån 75 %.

I undantagsfall går det att få fler dagar med sjukpenning på fortsättningsnivå – det vill säga längre än 550 dagar. Det gäller vid godkänd arbetsskada, vid sjukdom som kräver omfattande vård eller om man riskerar att allvarligt försämrats i sin sjukdom av att arbeta eller delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Man kan också få fler dagar med sjukpenning på fortsättningsnivå om man på grund av sjukdom fått sådan avgörande förlust av verklighetsuppfattningen och förmågan att orientera sig att man inte kan tillgodogöra sig information. Ytterligare information finns på www.forsakringskassan.se

Tillbaka till arbetslivet

När dagarna med sjukpenning tar slut hänvisas man till Arbetsförmedlingen för arbetslivsintroduktion. Arbetsförmedlingen ska undersöka vilka insatser som behövs. De ska utgå ifrån hur mycket den enskilde orkar och känner sig klara av. Man kan delta i arbetslivsintroduktion och samtidigt ha pågående medicinsk behandling eller pågående rehabiliteringsinsats.

Kartläggning och handlingsplan

Den första insatsen är kartläggningssamtalet, som ska se var den enskilde står idag, vilka erfarenheter, arbeten och utbildning som finns sedan tidigare. Sedan gäller det att ta reda på intressen och starka sidor för att hitta rätt aktiviteter i rätt omfattning.

Efter ett eller flera kartläggningssamtal skriver den enskilde

och arbetsförmedlaren tillsammans en handlingsplan, för vilka aktiviteter man ska delta i, när och varför.

I handlingsplanen finns också dina personliga mål med arbetslivsintroduktionen och de insatser du deltar i. Handlingsplanen kan kontinuerligt revideras.

Aktiviteter

De aktiviteter som Arbetsförmedlingen kan erbjuda är naturligtvis individuella. Det kan handla om till exempel yrkesvägledning, utprovning av hjälpmedel eller arbetsträning. Aktiviteterna kan pågå under kortare eller längre tid, allt från någon timme i veckan till heltid, beroende på behov, hälsa och situation i övrigt. Arbetsförmedlingen erbjuder också samtal och utredningar. De olika insatserna ska löpande följas upp och utvärderas.

Efter tre månader

Arbetslivsintroduktionen pågår maximalt tre månader och sammanfattas i ett sluddokument, som ska innehålla en rekommendation. Den kan vara fortsatta aktiviteter inom Arbetsförmedlingen, söka arbete eller att gå tillbaka till det gamla arbetet för den som redan har en anställning. Antingen till samma arbetsuppgifter eller till nya. Det kan också vara så att man kommer fram till att arbete inte är möjligt av medicinska skäl. Då återgår man till Försäkringskassan.

Ersättning

Under tiden man är i Arbetslivsintroduktion får man aktivitetsstöd. Arbetsförmedlingen beslutar om aktivitetsstöd, men det är Försäkringskassan som betalar ut det. Den som har rätt till arbetslöshetsersättning får samma ersättning som vid arbetslöshet, högst 680 kr per dag. Nivån på ersättningen bestäms av den arbetslöshetskassa man tillhör. För den som inte har rätt till arbetslöshetskassa är det Aktivitetsersättning som gäller. Den utgår den tid man deltagit i i Arbetslivsintroduktionen, heltid eller deltid, dock högst 223 kronor per dag.

Text: Marie-Jeanette Bergvall

UNIK Försäkring

Hjärnkraft har nu möjlighet att erbjuda en ny unik försäkring som heter just UNIK försäkring. Hemförsäkringen Hem-Extra och Olycksfallsförsäkringen är enbart för medlemmar. Hem och Villa/hem samt Bilförsäkringen är öppna för alla. Det kan vi göra genom ett samarbete med Riksförbundet FUB.

Hos Hjärnkraft liksom hos FUB har många medlemmar genom åren vittnat om att de försäkringar som idag finns på marknaden många gånger inte stämmer in på de behov man har, och ofta är så kostsamma att man valt att avstå från att teckna dem.

FUB i Sverige har sedan flera år samarbetat med sin systerorganisation i Danmark för att kunna erbjuda specialanpassade försäkringar.

– Det viktiga som vi ser det är dels att försäkringen är konkurrenskraftig; att våra medlemmar ska ha råd att teckna den, samt att den inte är bunden till något specifikt boendealternativ.

Några andra viktiga delar är att försäkringen bli gällande även om man glömt låsa till sitt boende och har ett utökat så kallat "drulleskydd", säger Lars Stensborg, kanslichef på FUB.

– När vi fick höra om den här försäkringen blev vi mycket intresserade och började undersöka möjligheterna till samarbete, för att också kunna erbjuda Hjärnkrafts medlemmar samma försäkring, säger Meta Wiborgh ordförande i Hjärnkraft. För att försäkringarna också ska fungera för Hjärnkraft har villkoren justerats lite grann. En av de anpassningar som gjorts är att Försäkringen Hem Extra, inte bara gäller boende med beslut enligt LSS utan även enligt Socialtjänstlagen.

För att kunna erbjuda bra service kring den nya försäkringen har Hjärnkraft tecknat samarbetsavtal med FUB. Där finns en försäkringsansvarig person, Per Liljeroos som arbetar heltid med att informera om den nya hemförsäkringen till medlemmar runt om i landet. Han ger rådgivning och deltar också vid medlemsmöten i läns- och lokalföreningar.

Kontakt: Per Liljeroos
E-post: per.liljeroos@fub.se
Telefon: 08-50 88 66 88

Per Liljeroos, UNIK Försäkring

**Ge en gåva
- 40 kronor!**

SMS-a 40

till 729 70

Ge en gåva till förbundets barn- och ungdomsverksamhet

**Nu utökar vi
rättsskyddet i alla
våra hemförsäkringar!**

- Rättsskyddet gäller för tvister/överklaganden i förvaltningsdomstolarna rörande beslut om LSS*.
- Försäkringen ersätter tvister avseende beslut om LSS med upp till 10 ombudstimmar per år och försäkrad.

(gäller från 1 februari)

Unika försäkringar för unika personer!

Hemförsäkring - HemExtra

- En trygg försäkring för dig som bor i gruppbostad.
- Försäkringsbelopp på upp till 400 000 kr.
- Täcker stöld även om du glömt att låsa dörren till ditt boende eller lånat ut nyckeln.
- Elrullstolar och andra hjälpmedel ingår.
- Reseförsäkring ingår.
- Extra låg självrisk (300 kr) på glasögon och hörapparat.

Olycksfallsförsäkring

- En bra försäkring som ersätter medicinsk invaliditet med upp till 300 000 eller 600 000 kr.
- Ersätter kostnader för vård av läkare eller tandläkare samt resor och kostnader vid sjukhusvistelse.
- Krishjälp ges av psykolog om du drabbas av akut psykisk kris på grund av olycksfallsskada, nära anhörigs död samt rån eller överfall.
- Ingen självrisk
- Ersättning vid dödsfall på grund av olycksfall med 50 000 kr.

Nu utökar vi även med försäkringar för alla!

Hem och Villa/hem

- Låga självrisker!
- Endast 300 kr självrisk på syn- och hörselskadehjälpmedel (t.ex. glasögon, hörapparat).
- Reseförsäkringen gäller i hela världen under 45 dagar.
- Handikaphjälpmedel (t.ex. rullstol, permobil) är försäkrade för upp till 100 000 kr.
- Ersätter även stöld ur oläst bostad eller om stölden genomförts av någon som med tillåtelse innehar nyckel.
- Tilläggsförsäkringen Resextra (inkl. Avbeställningsskydd, Ersättningsresa, Försening) gäller även för familjemedlemmar bosatta på annan adress.

Bilförsäkring

- Låga självrisker!
- Endast 200 kr självrisk vid reparation av glastruta och fri lånebil vid byte av glastruta.
- Vi försäkrar handikappanpassade bilar (anpassad för upp till 100 000 kr) utan premiepåslag.
- Allriskförsäkring för plötsliga invändiga kupéskador ingår om du har halv- eller helförsäkring.
- Du behöver inte betala någon självrisk vid kollision med djur om du har helförsäkring.
- Förmånliga tilläggsförsäkringar; Hyrbil, Vägassistans samt Olycksfall och Krishjälp.

**För mer information, ring 08-508 866 88
eller besök oss på www.unikforsakring.se**

Kurs för forskare om att vara **medaktör** - inte objekt.

Magnus Tideman – foto: Informationsavdelningen Högskolan i Halmstad

Handikappförbunden startade torsdagen den 27 januari, en kurs för doktorander som vill lära sig mer om hur personer med funktionsnedsättningar kan vara delaktiga i forskningen. Under tre års tid har Handikappförbundens projekt Från forskningsobjekt till medaktör byggt upp kontakter mellan handikapprörelsen och forskarvärlden. Ett syfte är att få fram mer forskning med relevans för medlemsgrupperna. Ett annat är att verka för en större delaktighet i forskningsprojekt.

För att delta i forskningen – som idégivare, resultatspridare eller bara informant – är det viktigt att ha kunskap om forskningens villkor. I höstas startade därför Malmö högskola en kurs för att utbilda "medaktörer" om hur forskning går till och hur man kan samverka på olika sätt. Men forskarna själva behöver också lära sig mer om hur man i sin forskning kan samverka med personer med funktionsnedsättning. Med sådan delaktighet finns många fördelar, men också fallgropar och dilemman vad gäller trovärdighet och lojalitet.

Tillsammans med Örebro universitet och Högskolan i Halmstad erbjuds därför kursen Brukarmedverkan i handikapprelaterad forskning och utvecklingsarbete under våren

2011. Den vänder sig till dem som går forskarutbildning inom ämnen där brukarmedverkan kan vara aktuell. Handikappförbunden godtar även andra intresserade som kursdeltagare, i och med att det är en uppdragsutbildning.

Professorerna **Berth Danermark** och **Magnus Tideman** kommer att leda kursen.

—Det blir mycket teori om de vetenskapliga fördelarna med brukarmedverkan, säger Magnus Tideman som är professor i handikappvetenskap i Halmstad. Men denna typ av forskning väcker också etiska frågor som måste diskuteras.

—Den internationella trenden går ändå mot ökad samverkan med samhället utanför akademien, säger han. Forskning ska vara användbar även utanför universiteten.

Särskild viktigt är detta för personer med funktionsnedsättning.

—Funktionshindrade har varit utestängda från forskningen, säger Magnus Tideman. Han ser det som en rättighet att vara med i kunskapsutvecklingen på ett fält som angår en själv.

Några av vinsterna med så kallad deltagarbaserad forskning är att man får förstahandskunskap från personer som lever med funktionsnedsättningar. Kontakten med den grupp som ska beforskas kan ofta leda till bättre frågeställningar. Ett exempel på delaktighet som Handikappförbunden arbetat med är idécirkel, där personer med funktionsnedsättningar formulerar egna forskningsidéer utifrån sina livserfarenheter.

Anne o Emil – foto: Annika Klevegren

Text: Emil Erdtman, Handikappförbunden

"Att se sina framsteg" efter förvärvad hjärnskada ett skattningsmaterial för skola och rehabilitering

Text: Marie-Jeanette Bergvall

Cristina Eklund, specialpedagog vid Folke Bernadotte regionhabilitering i Uppsala (FBH) har tagit fram ett nytt läromedel för skolan, "Att se sina framsteg". Materialet är

tänkt att användas genom att barnet, ungdomen eller den vuxne med en förvärvad hjärnskada markerar graden av svårigheter på en skattningskala. Dessa skattningar kan följas upp vid ett senare tillfälle. Det ger möjlighet att se vilka framsteg eller förändringar som faktiskt skett.

– Materialet bygger på de erfarenheter jag fått efter att i många år arbetat med barn och ungdomar med förvärvad hjärnskada, säger Cristina Eklund. I mitt arbete har jag sett att de har haft svårt att se sina framsteg. Det har resulterat i att jag tagit fram och använt ett skattningsmaterial för att utvärdera förmågor och funktioner som kan ha påverkats av skadan, fortsätter hon.

Skattningsmaterialet har ambitionen att synliggöra de faktiska framsteg som personen med förvärvad hjärnskada gjort och som kan vara svåra att uppfatta. Personen med förvärvad hjärnskada, liksom de närstående kanske jämför med hur livet var innan sjukdomen eller skadan. Ibland kan sorgen och frustrationen över det som hänt skymma framstegen. Om inga framsteg har skett inom de aktuella områdena kan materialet istället öppna upp för diskussioner kring tänkbara orsaker och behov. Det är viktigt att skattningsarna bedöms utifrån den aktuella situationen och alltid ses som vägledande, avslutar Cristina.

Innehåll

Boken innehåller en "skattningsbank" med en lista, en "bank" över möjliga konsekvenser eller svårigheter som kan drabba den som råkat ut för en förvärvad hjärnskada. Skattningskalan innehåller en gradering 1 – 10 samt bildsymboler för barn. Tanken är att man

ska kopiera skattningskalan och välja de skattningar som är aktuella för den enskilde personen. Dessa spar man sedan för att kunna jämföra med dem vid nästa skattningsstillfälle. I materialet finns också en beskrivning av vad som menas med en förvärvad hjärnskada samt kommentarer och tips på åtgärder vid olika vanliga symtom. Materialet har kommit till i Cristinas arbete med barn och ungdomar, men vuxna som drabbats av förvärvad hjärnskada kan också ha en liknande problematik. Det innebär att materialet förmodligen också kan användas i arbete med vuxna.

Beställ via Hjärnkraft.

"Att se dina framsteg" kan beställas via Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft och kostar 85 kronor. Materialet har tagits fram via stöd från Specialpedagogiska Skolmyndigheten, SPSM. För beställning gå in på www.hjarnkraft.nu Under fliken informationsmaterial ligger vår webbshop. Det går också bra att kontakta Wellamo Ericson, tfn 08-447 45 36. E-post: wellamo@hjarnkraft.nu

BOKTIPSET

Plötsligt en dag blev allt annorlunda. Mamman fick en stroke.

I ett diktepos som sträcker sig över några månader fångar Jane Morén känslorna inför sin mamma och hennes sjukdom. Bilder från hela livet spolas fram. Ska hennes liv ta slut nu. Känslorna pendlar mellan avgrund och lycka. Författaren varvar berättelsen med nyheter från stora världen. Samtidigt som mamman kämpar för sitt liv kommer flygresenärerna i Europa ingenstans på grund av askmolnet. Och i Mexikanska golfen klibbar olja i ihop vingarna på pelikanerna.

Jane Morén har än en gång skrivit en starkt gripande bok om ålderdomen och vårt sköra liv.

*det var ett hårt slag säger du
en oväntad kospark under ditt grålockiga hår
allt började med hjärtat som tappade fart
blodet som samlades i klungor
kramp
som skenande karusell när syret tog slut
centrifugalkraften
och hur du höll dig i möblerna
svärtan och färgblixterna
och röda trådar som skruppnar vita på sekunder*

*en spark av döden men du höll dig kvar
vaknade på örngottet med mormors initialer precis som vanligt
men något var fel
väldigt fel*

*det är så konstigt sa du när du ringde
morgonen den 14:e april
klockan var tio över nio
jag kan inte koka kaffe sa du*

*det var som någon sparkat in ett kallt berg
i min mage
köttet delade sig
som det gjorde när du föll över kantstenen för tio år sedan
och jag lindade din vita gamla arm med vita linnedukar
i väntan på ambulansen
väntade på blodet som skulle sprida sig i tygfibrerna
som skulle rinna ur dig*

*nu rinner inget blod
det är stop
en propp
under ditt grålockiga hår*

Vill du läsa mer?

Beställ boken från Migra förlag för 150 kr inklusive porto (160 kronor i handeln).

Ange **"Erbjudande Hjärnkraft"** när du gör din beställning.

Beställ via e-post:

info@migra.nu

Beställ via telefon:

08-6584010

Jane Morén är född 1962 i Stockholm. Hon är författare, fotograf och estradpoet och har tidigare skrivit boken Kaneltimmen. Jane Morén är publicerad i antologierna Hela staden står i Lågor (1997), Vi är den nya familjen (2001), Kneg (2006) och Skarpt läge (2010). 2011 tilldelades Jane tidskriften Avsikters årliga pris för att hon med »träffsäker och konstnärlig blick ger intressanta bilder underifrån med hjälp av penna och kamera. Hon rör sig lustfyllt mellan olika genrer samtidigt som hon visar stark medkänsla med de försvarslösa i samhället«.

hjärnskaforum.se

Hjärnskaderehabilitering på nätet!

På Hjärnskaforum finns information om hjärnskaderehabilitering runt om i landet. Den som har fått en traumatisk hjärnskada, stroke eller afasi, är närstående, vårdpersonal och andra intresserade, kan enkelt söka information.

Är er anläggning med?

Allt fler hittar till Hjärnskaforum. Här har du ett oslagbart tillfälle att marknadsföra er verksamhet.

Hör av er så lägger vi in era kontaktuppgifter. Allra bäst är det om ni själva får ett lösenord så att ni kan presentera er lite mer utförligt. Hör av er till webmaster Annett Hessel 08-447 45 35, e-post annett@hjernkraft.nu.

Vi gör det möjligt.

Beställ nya kurskatalogen på 044-781 46 50
eller besök www.furuboda.se

FURUBODA
Folkhögskola

När det är dags för fotografering kan Mark inte hålla sig för skratt när jag gör prutt ljud bakom kameran.

På Hjärnvägen fungerar personalen som externt minne!

Jag blir väl mottagen när jag kommer till dagverksamheten Hjärnvägen i ett kallt och halt Uppsala. På plats finns personalen Kajsa Lundström och Peter Book samt deltagaren Mark Swallow. De bjuder på varmt te och goda bullar och vi slår oss ner för en pratstund.

Mark Swallow har lång erfarenhet av att leva med en hjärn-skada. Han var med om en bilolycka 1988, och har sedan dess hittat olika knep för att klara av vardagen. Bland annat skriver han dagbok flera gånger om dagen för att minnas vad han har gjort. Dagboken tar han med sig på ett USB-minne, så att han kan skriva vart han än befinner sig. På Hjärnvägen har han även Kajsa och Peter som stöd för minnet.

"Vi fungerar som deltagarnas externa minne", säger Kajsa.

Jag tycker om liknelsen; den är rolig, men ändå väldigt sann. I likhet med Marks USB-minne, hjälper Kajsa och Peter deltagarna att minnas vad de ska göra, och att hela tiden behålla en röd tråd i det de gör. De är närvarande, men tar inte över. Ja, om man inte behöver hjälp med att förflytta sig, då får Kajsa eller Peter ta i lite extra. Mark behöver ingen hjälp med att förflytta sig. Snarare tvärtom – han har lite svårt med balansen, så när gänget är ute på stan ligger Mark långt före de andra. Det måste han, för att inte ramla. Och ute på stan har de varit. De håller nämligen på med ett fotoprojekt. Deltagarna har varit ute och fotograferat olika ställen i Uppsala, och nu söker de information på biblioteket och på nätet. Allting ska sammanställas till ett häfte, som alla deltagare får ett varsitt. Jag ber lite ödmjukt om ett, jag med, eftersom fotografi är vad jag sysslat med under hela mitt yrkesliv.

Jag pratar vidare med Mark en stund, och frågar honom vad mer han märker av sin hjärnskada. Han tittar ner på sin högra arm.

"Ser du att jag håller armen tätt intill kroppen?", säger han. "Det är för att jag inte kan kontrollera armrörelserna ordentligt." Tidigare har han varit väldigt arg över detta, berättar han. Innan olyckan var han yrkesmusiker, och spelade både gitarr, bas och trummor. Efter olyckan har han på grund av armens rörlighet inte kunnat spela, och har upplevt sådan ilska att han slagit sönder instrument. Nu har han hittat ett sätt att spela på – han lägger instrumenten framför sig. Det är fantastiskt att se hur Marks ansikte spricker upp i ett stort leende när vi pratar om det. Det får mig att fråga hur deltagarna pratar om sina skador sig emellan. Kajsa och Peter tittar på Mark och säger att deltagarna hjälper varandra väldigt mycket i krisarbete och acceptans, när det gäller de egna skadorna.

När vi pratar vidare får jag också reda på att Mark är ute på en arbetsplats två förmiddagar i veckan. Han har ett jobb på Livsmedelsverket, där han bland annat har hand om post och postutdelning. När han började jobba hade han med sig en stödperson, som hjälpte honom i kontakten med arbetsgivaren och stöttade honom i den nya situationen. Nu har den kontakten minskats, och den medverkan som Kajsa och Peter gör nu handlar mest om uppföljningssamtal med Mark och hans arbetsgivare.

En annan sak Mark har gjort, är att vara med i projektet Akta huvudet. Han har tillsammans med samtalsledarna varit ute på skolor och föreläst om hur det är att leva med en hjärnskada. Kajsa och Peter har hjälpt honom att tänka igenom vad han ska säga och berätta om. Jag tänker för mig själv att det är starkt gjort av Mark att ställa sig framför många ungdomar och berätta.

Jag får för övrigt höra mer om Hjärnvägens samarbete med oss på Hjärnskadeförbundet. Tillsammans med Annett Hessel har de anordnat intresseträffar för att få igång länsföreningen som legat vilande i ungefär ett och ett halvt år. Det man har märkt är att intresset finns, men att det är svårt att få aktiva medlemmar.

"När det gäller nyskadade är det för de närstående väldigt mycket att hantera ändå, utan att behöva engagera sig i en förening", säger Peter. Han och Kajsa berättar att de skjuter planerna framför sig, åtminstone till hösten, innan man tar tag i det igen. Men visst vore det roligt att få igång en förkningsverksamhet igen.

Något annat roligt jag får veta, är att personalen på Hjärnvägen och de två andra dagverksamheterna för personer med förvärvat hjärnskada, haft nätverksträffar med personal från andra städer. För ett tiotal år sedan fanns ett fungerande nätverk, där man träffades ett par gånger per år för att lära känna andra och utbyta erfarenheter. Under en längre period har nätverket legat vilande, men nu har ett antal städer tagit upp kontakten igen. I dagsläget är det Uppsala, Västerås,

Gävle, Enköping, Fagersta och Hallstadvik som ska träffas. För mig som är gammal företagare och känner till vikten av nätverk, låter det helt fantastiskt.

Det finns mycket att berätta om Hjärnvägen,

och allt får inte plats. Det jag tar med mig hem, är att Hjärnvägen verkar vara en jättebra dagverksamhet. Personalen verkar trivas, och ska man tro Mark så får han det stöd han behöver. Tillsammans ger de sig ut på olika aktiviteter, ofta med någon form av kultur. Till exempel har de varit på flera konstutställningar, och ibland också på konserter, bland annat med elever från Wiks folkhögskola (ligger strax utanför Uppsala). På fredagar lagar de mat tillsammans och diskuterar runt matbordet. Det förvånar mig inte alls när Kajsa stolt berättar att de får beröm, både från deltagare och andra. Efter vad jag har hört – hur skulle de kunna få någon annan respons?

Text och foto: Malinka Persson

Kajsa Lundström och Peter Book jobbar på Hjärnvägen.

En dag på kansliet

Foto: Malinka Persson

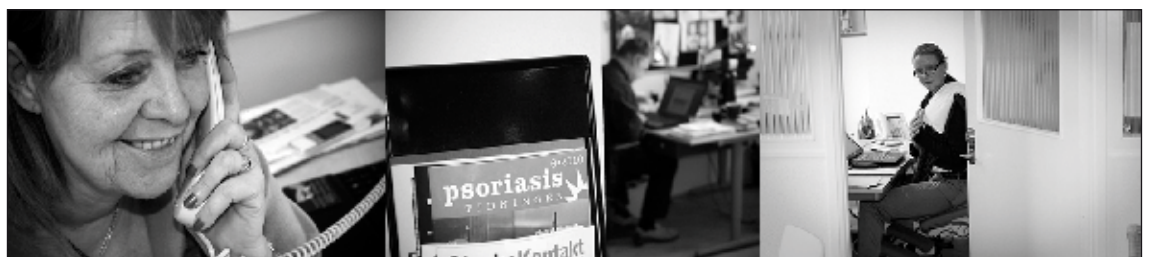
Arbetet på Hjärnkraft samlas i många pärmar.

Alla äter lunch och umgås i köket.

Medan Erik väntar på kaffet, förbereder Wellamo inför ett möte.

Marie-Jeanette, Pelle och Annett sitter på sina rum och jobbar.

Vad gör du på kansliet idag?

Text och foto: Malinka Persson

Wellamo Ericsson
administratör

– Idag håller jag på med medlemsaviseringar! Annars är det jag som sköter löpande bokföring, medlemsregister, inköp av kontorsmaterial, ser till att det finns kaffe och annat viktigt här på kansliet.

Annett Hessel
utbildningskonsulent

– Idag jobbar jag med att planera nätetträffar i slutet av maj, och med att uppdatera hjärnskadeforum.

– Idag sitter jag med utvecklingssamtal med samtalsledare, samt planerar ett arbetsseminarie den 22 februari med SEAB. Eventuellt blir det ett till seminarie den 29 mars.

Pelle Wistén
projektledare
Akta Huvudet

Erik Bolin
bitr. projektledare
Akta Huvudet

– Jag sitter i möte och planerar för två och tre av projektet (Akta huvudet). Jag har dessutom beställt en videokamera så att vi kan visa rörligt material på vår hemsida (www.aktahuvudet.se).

**Marie-Jeanette
Bergvall**
förbundssekreterare

– Jag håller på med det avslutande arbetet med bokslut, verksamhetsberättelse och så vidare.

Malinka Persson
informatör

– Springer runt och tar reda på vad folk gör idag, och fotograferar dem!

Katastrofplan

för hjärnskaderehabilitering i Stockholm

Neddragningarna i rehabiliteringen efter förvärvade hjärnskador i Stockholms län har nått vägs ände. För barn under 6 år finns efter akut fas på sjukhus ingen fortsatt rehabilitering. För de som fått en skada i unga år finns ingen sammanhållen rehabilitering efter 18 års ålder. Idag förekommer t o m att nyskadade unga personer med svåra skador skrivs ut till sjukhem som helt saknar resurser för rehabilitering! Personer över 65 år med svåra hjärnskador skickas direkt till geriatriska kliniker utan möjlighet till adekvat rehabilitering. Situationen är värst för de yngsta barnen och de svårast skadade.

Från sjukhus direkt till dagis

Varje år behandlas 150 barn med förvärvade hjärnskador på Astrid Lindgrens Barnsjukhus (ALB) i Stockholm. Hjärnan är känslig hos små barn. Funktioner som ännu inte utvecklats kan påverkas av skadan och därför inte utvecklas normalt. Med aktiv rehabilitering och tidiga, mångsidiga insatser kan den utvecklingen påverkas och den långsiktiga prognosen förbättras.

Efter den akuta fasen på sjukhus finns ingen fortsatt rehabilitering och vårdkedja för barn under 6 år i Stockholm. Barnrehabiliteringen tar endast emot barn som också har ett rörelsehinder. Där finns bara utrymme för sporadisk behandling, hjälp med utprovning av hjälpmedel, information och samtalsstöd till de svårast skadade barnen. De övriga går direkt tillbaka till dagis.

Efter 18 år finns ingen fortsättning.

Det finns en vårdkedja för skolbarn i åldern 7 – 18 år inom ALB. Den tar slut vid 18 års ålder. Därefter finns Vuxenhabilitering men bara för personer som också har ett rörelsehinder. Hjärnskadecenter kan ge råd och stöd till personer vars skada uppkommit efter 13 års ålder, men har inga egna behandlingsmöjligheter.

För få vårdplatser för vuxna med svåra hjärnskador.

Varje år drabbas minst 10 000 personer av akuta skador i hjärnan i Stockholmsregionen. Skadorna orsakas oftast av stroke eller slag mot huvudet, ibland av hjärtstillstånd med

syrebrist, infektioner eller andra orsaker. En andel drabbas så svårt att det efter den akuta behandlingsepisoden behöver flera månaders kvalificerad rehabilitering på sjukhus. På Danderyds sjukhus – den enda rehabiliteringsmedicinska kliniken för svåra hjärnskador, har man idag upp till 15 remisser i veckan att ta ställning till, medan kapaciteten motsvarar mottagande av 3–5 nyskadade per vecka. Det får återverkningar i hela vårdkedjan. Den högspecialiserade akuta insatsen förlorar i värde, när den som räddas till livet inte får uppföljande rehabilitering. Det är väl dokumenterat att tidigt påbörjad, högspecialiserad rehabilitering har avgörande effekt på individens möjligheter att komma tillbaka till ett fungerande liv.

År 2010 förekommer det åter att nyskadade, ibland mycket unga, personer med svåra skador skrivs ut till sjukhem som helt saknar resurser för rehabilitering! De kommer från akutkliniker med desperat platsbrist. Klockan har vridits tillbaka till 1980-talet då också unga med svår hjärnskada hänvisades till dåtidens långvårdsavdelningar.

Förslag:

Specialiserat rehabiliteringscenter för små barn

Bygg upp ett rehabiliteringscenter med specialistkompetens för barn i åldrarna 0–6 år med svår till medelsvår förvärvad hjärnskada. Behov av specialistteam finns på två nivåer; 1) Intensiv aktiv rehabilitering enskilt eller i grupp 2) Stöd och råd till föräldrar, syskon, förskola etc.

Team för Unga Vuxna

Bygg upp ett team för unga vuxna (18–25 år) med förvärvade hjärnskador, som verkar på tre nivåer. 1) Rehabilitering individuellt och i grupp för ungdomar som har särskilda behov, med möjlighet till återintagning för insatser fram till 25 års ålder 2) Stöd och råd kring t ex boende, yrkesval, studier, sociala frågor 3) Kunskapscentrum för information om vuxenlivet samt möjlighet till samtalsgrupper.

Utbyggd slutenvård

Öka snarast slutenvårdsresurserna vid rehabiliteringsmedicinska kliniken på Danderyds sjukhus så att nyskadade och

anhöriga garanteras en effektiv och värdig sjukvårdsinsats. På nationell nivå krävs en handlingsplan, som inkluderar riktlinjer och resurser för en obruten vårdkedja, satsningar för att öka kunskapen om förvärvade hjärnskador i primärvård och en samlad enhet (kompetenscentrum), som har uppdraget att samla kunskap, generera ny kunskap och att föra ut den i klinisk verksamhet.

Författare

Ingrid van't Hooft Utvecklingsledare för rehabilitering/Neuropsykolog PhD, Bo Ericsson Överläkare, Eli Gunnarson Specialistläkare, Kirsten Holmberg Bitr Överläkare vid Neuroepidiatriska Rehabiliteringsenheten Astrid Lindgrens Barnsjukhus Catharina de Boussard Överläkare, Carin Persson Bitr Överläkare vid Rehabiliteringsmedicinska universitetssjukhuset Danderyds Sjukhus, Conny Larsson, Ordf STROKE-Föreningen i Stockholms Län, Rolf Andersson, Ordf Personskadeförbundet RTP, Stockholms läns distrikt, RTP-S Lena Ringstedt, Ordf Afasiföreningen i Stockholms län Lasse Persson, Ombudsman Neurologiskt Handikappades Riksförbund Stockholms Län, Björn Boquist, Ordf Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft Stockholms Län

Supported employment

- ett sätt att komma i arbete

Genom metoden **Supported employment** får man tillgång till en särskild stödperson, en så kallad jobbcoach. Jobbcoachens uppgift är att stödja och vägleda i uppgiften att hitta och behålla ett arbete. När man planerar och väljer sitt arbete är det bra att utgå från sina egna förutsättningar och önskemål. Att söka sitt jobb gör man på en gång, utan att göra några bedömningar om lämplighet eller arbetsträning. Den här rehabiliteringen integreras så mycket som möjligt i den övriga kliniska behandlingen och rehabiliteringen. Jobbcoachen är samordnare av de behandlingsplaner som finns, tillsammans med det behandlingsteam som jobbar (t ex läkare, arbetsterapeut, psykolog etc). Man kan ha kvar sin jobbcoach så länge det känns bra och man har behovet.

Metoden används av bland annat Misa i Stockholm (www.misa.se) och Activa i Örebro (www.s-activa.se).

ANNONS

Nu finns BOSSE i hela Sverige och tillsammans hittar vi svaren på dina frågor!

BOSSE - Råd, Stöd & Kunskapscenter erbjuder kvalificerat råd och stöd till personer som har en funktionsnedsättning, är mellan 16-65 år och bor i Stockholms län. Genom ett nytt projekt, BOSSE På Nätet, kan nu BOSSE via Internet erbjuda motsvarande råd och stöd till personer som bor i andra delar av Sverige.

För dig som har personlig assistans erbjuder vi skräddarsydda utbildningar för dig och dina assistenter. Utbildningen finansierar du via din assistansersättning.

Besök vår hemsida eller kontakta oss så berättar vi mer. Välkommen att boka en träff som passar dig!

bosse@bosse-kunskapscenter.se | 08 - 544 88 660 | www.bosse-kunskapscenter.se

"Akta huvudet"

Tankar efter filmvisning på Ungdomens Hus Fittja

Jag, Wisam, Maya och David N kom till ett kallt Fittja vid sex på torsdags kvällen. Vi hade lite svårt att hitta fast det visade sig ligga 500 m ifrån tunnelbanan.

När vi kom in blev jag först lite förvånad över att det var så många äldre killar där inne. En av ledarna, Tobias berättade att målgruppen är 15-25. Något som är unikt så vitt jag vet. Vi gick runt och hälsade och kände lite på stämningen. Jag var väldigt nyfiken på mottagandet av filmen, det känns lite som att komma hem varje gång vi kommer till en förort för att visa filmen. Det är som att möta mina gamla kompisar små brorsor.

Varje torsdag lagas mat till självkostnads pris och vi blev självklart erbjudna att sätt oss ner och äta. Jag pratade en del med Goran, en ledare som själv byggt ungdoms huset som ett socialt projekt när han själv var i riskzonen. Han hade sedan börjat jobba som ledare på gården. Vi pratade mycket om hur mycket mer brutalt det blivit i många förorter på senare år. Detta trots att ungdomar idag har mycket mer pengar än vad vi hade under nittio talet.

Under visningen kommenterades allt ifrån att det var svårt att se vem som tillhörde vilket gäng till att fighterna var välgjorda. Det var ungefär 20 killar i åldern 16-26, precis i slutet av visningen kom två tjejer i 16 års åldern.

Samtalet kretsade kring civilkurage, brutaliteten i samhället, generationsklyftor, segregation(ekonomisk i första hand), föräldraansvar, mm.

En hel del av killarna kände igen scenen när Eriks gäng blir utslängda ifrån festen. Jag berättade om bakgrunden till just den scenen och David fyllde i med att berätta om en kväll i Jordbro när han och några vänner blivit provocerade av en överförfriskad 15 åring som ville slåss. Killarna på gården var i stort sett eniga om alkoholens betydelse i våldssammanhang.

En fritidsledare menade att våldet i Fittja inte var lika brutalt som i filmen, han blev snabbt ifrågasatt av ungdomarna som räknade upp ett antal ganska färskta händelser. En annan ledare berättade att det varit en kille på gården för ett par år sedan som blev skjuten med fem skott inne på Ungdoms Huset.

Sammanfattningsvis kan jag nog säga att jag talar för oss alla fyra som var där. Det var väldigt intressant och givande. Väldigt generös stämning och en härlig gemenskap. Jag tror att vi skulle kunna ha ett mer långsiktigt samarbete med Fittja Ungdoms Hus, som för övrigt firar 10-års jubileum i år.

Erik Bolin, bitr. projektledare

Seminariedag i Hässleholm

"Ett annat liv"

Deltagande föreläsare

Lena Wapner, sjukgymnast
Ann-Sofie Ek, sjuksköterska
Birgitta Brink, livets högskola
Birgitta Johansson, socionom
Karin Larsson, lärare och kursföreståndare

Plats

På Norra Station i Hässleholm

När

Tisdagen den 12 april 2011
Kl 09.30 - 16.00 (inreg från 08.45)

Pris

1.200:- inkl fm/em kaffe + varm lunch
Medlemmar i HJÄRNKRAFT 1.000:-
Anmälan senast 22 mars

Målgrupp

Alla som kommer i kontakt med personer som drabbat av en förvärvad hjärnskada
tex. personliga assistenter/personal på gruppboende. Vård/rehab/vårdpersonal.
Skadade/anhöriga

Information, anmälan och kontakt

Birgitta Henriksson
hjärnkraft.skane@tele2.se
046-32 30 90

Per-Erik Nilsson
hjärnkraft@tele2.se
046-14 88 78

Hjärnkrafts läns- och lokalföreningar och "Nätet"

Hjärnkraft i Dalarna

Seppo Munnuka
Tel: 0243-230 791
e-post: barbro.backstrom@telia.com
Fax: 0243-627 08

Hjärnkraft i Gävleborg

Märta Söderberg
Tel: 026-19 01 68
e-post: marta.soderberg@gavle.se

Hjärnkraft i Halland

Sven-Olof Andersson
Tel: 0340-322 75
e-post: hjarnkraft_halland@hotmail.com

Hjärnkraft i Jämtland

Yvonne Olofsson
Tel: 0693-313 12
Mobil: 070-666 218 50
e-post: olofsson2@hotmail.com

Hjärnkraft i Jönköping

Rolf Forsén
0383-507 68
e-post: rolf.forsen@tele2.se

Hjärnkraft Blekinge

Anna-Karin Olsson
e-post: anna-karin.olsson2@telia.com

Hjärnkraft i Kalmar

Kansliet
Tel: 0480-292 84
Mobil: 070-428 01 37
Fax: 0480-292 84
e-post: hjarnkraftikalmar@telia.com
hemsida: www.kalmar.hjarnkraft.nu
Nätet Kerstin Svensson
Tel: 0499-208 88
Birgitta Rolfsdotter
Tel: 0485-404 99
Göran Mattsson, Västervik
0490-320 55
Roland Hasselqvist
Tel: 0492-123 04
Carolina Melz
076-316 98 59

Hjärnkraft i Kronoberg

Per-Erik Nilsson
se Skåne

Hjärnkraft i Norrbotten

c/o Gerd Rönnqvist
Tel: 0921-174 15
e-post: gerd.ronnqvist@hotmail.se
Nätet Ingemar Johansson
Tel: 0923-292 44
Mobil: 070-534 53 88
e-post: ingemar.johan@telia.com
Britta Berggren
0920-147 46
e-post: brittaberggren@hotmail.com

Hjärnkraft i Skåne

Tel: 046-32 30 90
Fax: 046-158 157
e-post: hjarnkraft.skane@tele2.se
Nätet Pär-Erik Nilsson
Tel: 046-20 19 92, 046-14 88 78

Lokalförening Malmö med omnejd

Ingegerd Persson
046-73 18 14
e-post: hjarnkraftmmo@yahoo.se

Hjärnkraft i Stockholm

Tel: 08-447 45 31
e-post: kansli@sthlm.hjarnkraft.nu

Hjärnskadekoordinator, Stockholm

Görel Åkesdotter Baard
08-447 45 38

Hjärnkraft i Södermanland

c/o Mona Sandström
Mobil: 0708-805 641
e-post: jogero25@yahoo.se
Nätet: Eric Axelsson
Tel: 016-12 25 13

Hjärnkraft i Värmland

Kansliet
Tel: 054-184 185
e-post: hjarnkraftvarmland@telia.com
Nätet: Ulla-Britt Andersson
Tel: 054-10 08 71, 070-650 36 88

Lokalförening Karlstad

Anette Aronsson
054-184 185
hjarnkraftvarmland@telia.com

Hjärnkraft i Västerbotten

Brage Bergström
Tel: 0910-179 53
Hans Hedin
Tel: 0935-206 75
e-post: hans.hedin@tele2.se
Nätet Mikael Olofsson
Tel: 090-77 56 53
Mobil: 070-646 67 09
e-post: mickecock19@hotmail.com

Lokalförening Umeå

Mikael Olofsson
Tel: 070-646 67 09
e-post: hjarnkraft.umea@ac.hso.se

Lokalförening Skellefteå

Curt Nilsson
070-631 53 41
e-post: hjarnkraft.ac@telia.com

Hjärnkraft Västernorrland

Helena Johansson
Tel: 0660-22 08 83
Mobil: 070-697 50 93
e-post: helena.bjasta@telia.com

Hjärnkraft i Västmanland

Gert Sjöberg
Tel: 021-12 48 42
e-post: gert.sjoberg@swipnet.se

Hjärnkraft i Västra Götaland

Lars Claesson
Tel: 0321-143 84
Mobil: 0730-201 231
e-post: lars.claesson@bredband.net

Lokalförening Göteborg med omnejd

Kansliet
Tel: 031-24 32 34
e-post: info@hjarnkraftgoteborg.se
hemsida: www.hjarnkraftgoteborg.se
Nätet Britta Lindstedt
Tel: 0512-529 23, 0704-371 624
e-post: tittibritta@hotmail.com

Lokalförening Fyrbodal

Tel: 0522-194 40
e-post: hjarnkraft.fyrbodal@brevet.nu
Nätet: Rune Nilsson
Tel 070-374 94 31
e-post: spider.rm@hotmail.com
Eva-Caisa Ehrnlund, tel: 0522-718 80

Lokalförening Skaraborg

0511-129 70, kansliet, Ingela Johansson
e-post: skaralokalen@skara.net
Nätet: Mathias Andersson
Tel: 0511-219 79, 0703-32 15 25

Lokalförening Borås Sjuhärad

Sonja Engdahl
Tel: 033-10 66 44
e-post: sonja.engdahl@telia.com

Hjärnkraft i Örebro

Kansliet
019-673 21 35 må-to 10-14
0708-27 55 31
Nätet: Johan Gustavsson
0581-314 67, 0707-43 29 60
e-post: johan.m.gustavsson@bredband.net

Hjärnkraft i Östergötland

c/o Fontänen
Västravägen 32
582 28 Linköping

PERSONLIG
ASSISTANS SOM
DU VILL HA DEN.
OAVSETT.

Frösunda erbjuder personlig assistans som utgår från dig som person. Somliga kunder önskar att vi tar ett helhetsgrepp om den personliga assistansen, medan andra vill sköta den mer självständigt. Oavsett, vi är en trygg arbetsgivare för dina personliga assistenter.

Som kund får du också stöd i den juridiska processen kring personlig assistans och tillgång till vår kundombudsman, fritidsaktiviteter och mycket annat. Allt för högsta möjliga livskvalitet.

Kontakta oss. Oavsett.
0770-933 410 • kundkontakt@frosunda.se • frosunda.se

frösunda.
oavsett